

بسم الله الرحمن الرحیم

روان شناسی رشد

گردآورنده: عیسی کاکویی دینکی

سرشناسه: کاکویی دینکی، عیسی، ۱۳۴۰-
عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی رشد/ گردآورنده عیسی کاکویی دینکی؛
ویراستار: مهرناز نصریه، [برای] موسسه تبیین آفاق پویا.
مشخصات نشر: تهران: آفاق پویا ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۲۰ ص؛ ۱۱×۲۱/۵ س.م.
فروست: مجموعه بسته های محتوایی
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۴۷-۲۵-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۰
موضوع: مسائل اجتماعی
موضوع: Social problems
روان‌شناسی رشد
Developmental psychology
شناسه افزوده: مؤسسه تبیین آفاق پویا
رده بندی کنگره: HN ۱۷/۵
رده بندی دیویی: ۳۶۱/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۳۲۹۶۶
وضعیت رکورد: فیبا

شناسنامه

عنوان: روان‌شناسی رشد

گردآورنده: عیسی کاکویی دینکی

ویراستار: مهرناز نصریه

صفحه آرا: فرشته خوشوقت پاکبیاده طراح جلد: الهام سام خانیانی

ناشر: آفاق پویا

لیتوگرافی و چاپ: ترمه

سال چاپ: ۱۴۰۲ نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۲۰۰ جلد قیمت: ۴۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۲۴۷-۲۵-۰

مرکز پخش: تهران- کوی نصر (گیشا)- خ شهید قدرتی- پ ۱

تلفن: ۰۲۱-۸۸۴۸۵۳۶۰

سخنی با مخاطب

آنچه پیش روی شماست بسته‌ای از مجموعه بسته‌های محتوایی تبیین آفاق می‌باشد. این مجموعه در ۱۳ موضوع اصلی و ۱۴۶۳ عنوان تهیه شده و بتدریج در اختیار مخاطبان قرار خواهد گرفت. هدف از تهیه این سلسله مطالب، ارائه سرفصل‌های مطرح در مسائل مختلف جامعه و اشاره‌ای به راهکارهاست.

تلاش ما این است که این بسته‌ها حاوی مطالبی مختصر و قابل استفاده و دربرگیرنده موضوعات مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و... باشد.

با امید به اینکه توشه‌ای باشد برای اساتید ارجمند و سخنوران گرامی جهت استفاده در سخنرانی‌ها و اجتماعات گروهی و عمومی و همچنین کمکی باشد در راه اطلاع‌رسانی و ارائه راهکارهای مناسب توسط کارشناسان.

فهرست

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
۶	تعاریف
۶	مفهوم روان‌شناسی رشد
۷	زمینه‌های روان‌شناسی رشد
۸	شاخص‌های بررسی رشد
۸	مهم‌ترین تئوری‌های روان‌شناسی رشد
۱۱	مراحل رشد انسان
۱۳	حوزه‌های رشد
۱۴	فرضیات مربوط به رشد
۱۴	عوامل اثرگذار بر رشد
۱۵	حوزه‌های کاربردی روان‌شناسی رشد
۱۷	مسائل مهم روان‌شناسی رشد
۱۸	تفاوت روان‌شناسی تحولی و روان‌شناسی رشد
۱۹	نتیجه‌گیری
۲۰	منابع و مآخذ

مقدمه

تغییر و رشد انسان را از بدو تولد تا پایان عمر، مشهود و ادامه‌دار است. اما رشد انسان به آن لحظه تولد، بلکه از زمانی که نطفه او شکل می‌گیرد آغاز می‌شود. درست همانند دانه‌ای که مدتی را زیر خاک، رشد می‌کند و سپس جوانه می‌زند و سر از خاک برمی‌آورد. لذا برای مطالعه سیر و مسیر رشد انسان، نه فقط از لحظه زایمان، بلکه به‌پیش از آن نیز باید توجه شود. روان‌شناسان، که کار و تخصص اصلی‌شان بررسی و مطالعه زیست و حالات ذهنی و روانی افراد است؛ عمدتاً معتقدند انسان، محصول مشترک رشد ذهنی و جسمی خود است. یعنی احوال و رفتارش، هم متأثر از بخش نادیدنی وجود او که همان روان اوست؛ می‌باشد و هم نتیجه فرآیند نمو و تغییرات جسمانی هست. لذا برای مطالعه و شناخت حیات و حالات روانی او، به‌پیش از تولد و تأثیراتی که جنین از فرآیند روانی، احساسی و عاطفی مادر گرفته و هم شرایط فیزیولوژیک مادر، از جمله تغذیه، سبک زندگی و شرایط بارداری او پذیرفته است؛ رجوع می‌کنند. فعالیتی که این بخش از روان‌شناسی انجام می‌دهد؛ با عنوان روان‌شناسی رشد شناخته می‌شود.

◀ تعاریف

الف. روان‌شناسی

در اصطلاح: علم مطالعه فرآیندهای ذهنی، شناختی، احساسی، عاطفی و روانی انسان.

ب. رشد

در لغت: نمو، گسترش، بالغ شدن، تکامل.

در اصطلاح:

■ روند تکاملی و حرکت به سمت بلوغ و پختگی؛

■ بزرگ شدن؛

■ کامل شدن.

ج. روان‌شناسی رشد

در اصطلاح: از انواع روان‌شناسی که با رویکرد علمی و نظری، به بررسی و مطالعه تأثیرات و تغییرات، رشد و یا ثبات ویژگی‌های روانی و جسمی انسان در فرآیند رشد او در طول عمرش می‌پردازد.

◀ مفهوم روان‌شناسی رشد

روان‌شناسی رشد، شاخه‌ای از روان‌شناسی است که به مطالعه و بررسی چرایی و چگونگی فرآیند تغییرات جسمی و ذهنی افراد می‌پردازد. انسان در طول حیات خود، در مواجهه و در مقابل تغییرات و تحولاتی که برایش به وجود می‌آید؛ ممکن است دچار

بحران‌ها یا پریشانی‌هایی بشود که در ادامه مسیر رشد او اختلال ایجاد کند. این اختلالات و احتمالات، نیاز به مداخله افرادی با تخصص ویژه در شناخت و تشخیص مسیر طبیعی یا انحراف از مسیر رشد، دارد تا بتواند فرد را به مسیر رشد طبیعی بازگرداند. دانش و تخصصی که به پردازش و مدل‌سازی از این مسیر طبیعی می‌پردازد یا قدرت تشخیص انحرافات از مسیر و همچنین پیش‌بینی و اجرای برنامه‌ای برای بازگردان فرد به مسیر طبیعی رشد را داشته باشد را روان‌شناسی رشد و متخصصان و مشاوران مسلط به این دانش و فعال در برنامه‌های درمانی را روان‌شناسان رشد، می‌نامند. روان‌شناسان رشد، صرفاً بر تغییرات جسمی و فیزیکی افراد تمرکز نمی‌کنند؛ بلکه رشد و تغییرات اجتماعی، عاطفی و شناختی که در طول زندگی رخ می‌دهد را نیز مدنظر قرار می‌دهند.

◀ زمینه‌های روان‌شناسی رشد

✦ رشد شناختی از دوران کودکی تا سالمندی؛

✦ چالش‌های رشد؛

✦ اختلالات یادگیری؛

✦ رشد عاطفی؛

✦ مهارت‌های زبانی؛

✦ مهارت‌های حرکتی؛

✦ رشد شخصیت؛